

สรุปผลการประชุมร่วมกันของรัฐสภา
ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญทั่วไป)
วันอังคารที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕

โดย ญัฐทิพย์ กบิลคาม
สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา

เริ่มประชุม เวลา ๐๙.๓๐ น.

นายนิคม ไวยรัชพานิช รองประธานรัฐสภา ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมและก่อนเปิดประชุม ได้อนุญาตให้สมาชิกอภิปรายปรึกษาหารือ ในเรื่องความเดือดร้อนของประชาชนเพื่อฝากให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แก้ไขปัญหาต่อไป และเมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ โดยเริ่มจากเรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม รับทราบคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ กรณีมีผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ ซึ่งสาระสำคัญของคำวินิจฉัยเป็นการวินิจฉัย กรณี พลเอก สมเจตน์ บุญถนอม กับคณะ นายวันธงชัย ชำนาญกิจ นายวิรัตน์ กัลยาศิริ นายวรินทร์ เทียมจรัส นายบวร ยสินธร กับคณะ ยื่นคำร้อง รวมทั้งคำร้อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ โดยมีผู้ถูกร้อง ดังนี้ คือ ประธานรัฐสภา ในฐานะรัฐสภา คณะรัฐมนตรี พรรคเพื่อไทย พรรคชาติไทยพัฒนา นายสุณัย จุลพงศธร กับคณะ และนายภราดร ปริศนานันทกุล กับคณะ ซึ่งเมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิเคราะห์พยานหลักฐาน ทั้ง ๒ ฝ่ายแล้ว คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัย ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ หรือไม่ มีประเด็นที่พรรคเพื่อไทย ผู้ถูกร้อง ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ในข้อกฎหมายว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องของผู้ร้อง ทั้ง ๕ ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง ได้หรือไม่ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า มาตรา ๖๘ วรรคสอง เป็นบทบัญญัติที่ให้สิทธิแก่ผู้ทราบการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ที่จะใช้สิทธิให้มีการตรวจสอบการกระทำดังกล่าวได้ โดยให้มีสิทธิสองประการ คือ ประการที่ ๑ เสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง และยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ และประการที่ ๒ สามารถยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้ เพราะอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบและวินิจฉัยสั่งการในกรณีที่ ผู้ร้องใช้สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง นี้ เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ อัยการสูงสุดเพียงแต่มีหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น และยื่นคำร้องขอต่อศาลรัฐธรรมนูญได้เท่านั้น

ประเด็นที่สอง การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ สามารถแก้ไขเพิ่มเติมโดยยกเลิกรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ ได้หรือไม่ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยว่า การตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นกระบวนการที่ได้ผ่านการลงประชามติโดยตรงของประชาชน ผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ประชาชนจึงเป็นผู้สถาปนารัฐธรรมนูญ ฉบับนี้ ดังนั้น การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ แม้จะเป็นอำนาจของรัฐสภาก็ตาม แต่การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ โดยการยกร่างใหม่ทั้งฉบับยังไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ เนื่องจากรัฐธรรมนูญ ฉบับปัจจุบันนี้ได้มาโดยการลงประชามติของประชาชน ก็ควรจะได้ให้ประชาชนผู้มีอำนาจสถาปนารัฐธรรมนูญ ได้ลงประชามติเสียก่อน ว่าสมควรจะมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่ หรือรัฐสภาจะใช้อำนาจในการแก้ไข

เพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตราก็เป็นความเหมาะสม และเป็นอำนาจของรัฐสภาที่จะดำเนินการดังกล่าวนี้ได้ ซึ่งจะเป็นการสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๑

ประเด็นที่สาม การกระทำของผู้ถูกร้องเป็นเป็นล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ โดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง หรือไม่ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงยังรับฟังไม่ได้ว่า การกระทำของผู้ถูกร้อง ทั้ง ๖ เป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการ ซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้แต่อย่างใด ข้อกล่าวอ้างทั้งหมดจึงคงเป็นเพียงการคาดการณ์ หรือเป็นความห่วงใยต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งยังห่างไกลต่อการที่จะเกิดเหตุตามที่กล่าวอ้าง ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจึงยังไม่พอพียงได้ว่าเป็นการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญนี้ แต่อย่างใด ดังนั้น การกระทำของผู้ถูกร้อง ทั้ง ๖ จึงฟังไม่ได้ว่ามีเจตนาล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการ ซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ ความนี้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง จึงให้ยกคำร้องในประเด็นนี้ และเมื่อได้วินิจฉัยเป็นดังนี้แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นที่ ๔ อีกต่อไป

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงให้ยกคำร้องทั้งห้าคำร้อง ในการรับทราบเรื่องดังกล่าว มีสมาชิกอภิปรายอย่างกว้างขวาง โดยใช้เวลาประมาณ ๓ ชั่วโมง และภายหลังจบวาระเรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุมแล้ว ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ได้รับรองรายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมัยสามัญทั่วไป จำนวน ๒ ครั้ง และในสมัยสามัญนิติบัญญัติ ๑๒ ครั้ง ต่อจากนั้น ได้มีมติไม่เปิดเผยรายงานการประชุมลับเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามคำสั่งมาตรการชั่วคราวของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศในกรณีประสาทพระวิหาร ในคราวประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญทั่วไป) วันอังคารที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ซึ่งคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเสร็จแล้ว

จากนั้นที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ได้พิจารณาเรื่องด่วน ซึ่งเรื่องแรกเป็นกรอบการเจรจาของประเทศไทย สำหรับการประชุมคณะกรรมการเจรจาระหว่างรัฐบาลในการพัฒนามาตรการทางกฎหมายระหว่างประเทศด้านการจัดการสารปรอท ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ โดยมีสมาชิกอภิปรายพอสมควร จากนั้นที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาได้ลงมติให้ความเห็นชอบต่อกรอบการเจรจาดังกล่าว

ต่อจากนั้นที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ได้อภิปรายเรื่องด่วนที่ ๒ เรื่องขอเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา เพื่อพิจารณาเรื่อง การอนุญาตให้องค์การบริหารการบินและอวกาศแห่งชาติสหรัฐอเมริกาเข้ามาดำเนินโครงการศึกษาการก่อตัวของเมฆที่มีผลกระทบต่อสภาพภูมิอากาศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในประเทศไทย ตามมาตรา ๑๗๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งเป็นการที่คณะรัฐมนตรีขอรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกรัฐสภา โดยไม่มีการลงมติ สืบเนื่องมาจากองค์การ NASA หรือ องค์การบริหารการบินและอวกาศแห่งชาติสหรัฐอเมริกา ขอเข้าใช้พื้นที่สนามบินอุตะเถาเป็นที่ทำการโครงการวิจัยและรวบรวมข้อมูลที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูง ในด้านการพยากรณ์อากาศที่ประเทศไทยจะได้รับประโยชน์ในการป้องกันและเตือนภัยล่วงหน้า แต่เนื่องจากมีการวิพากษ์วิจารณ์ว่าเรื่องดังกล่าวอาจกระทบต่อการรักษาผลประโยชน์ของประเทศและความมั่นคงกับประเทศในภูมิภาคได้ ดังนั้น เพื่อให้คณะรัฐมนตรีได้มี

โอกาสชี้แจงข้อมูล ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อกล่าวหาและข้อกังวลต่าง ๆ ให้เป็นที่ชัดเจน จึงมีมติให้ใช้กลไกทางรัฐสภาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา โดยขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา ตามมาตรา ๑๗๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งมีสมาชิกสนใจอภิปรายเป็นจำนวนมาก โดยมีรัฐมนตรี สุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และรัฐมนตรี พลอด ประสพ สุรัสวดี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นผู้ชี้แจง ทั้งนี้ประเด็นที่สมาชิกอภิปรายมีหลากหลายประเด็น เช่น เหตุผลในการที่สหรัฐขอใช้พื้นที่ในประเทศไทยทำการวิจัย ประเด็นความจริงจังของสหรัฐ ประเด็นความมั่นคงของชาติ ประเด็นผลกระทบและประโยชน์ที่ไทยจะได้รับ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการอภิปรายโดยใช้เวลาประมาณกว่า ๔ ชั่วโมงแล้ว ได้มีสมาชิกรัฐสภาจำนวนหนึ่งขอหารือต่อประธานว่า การพิจารณาเรื่องดังกล่าว ยังขาดเอกสารที่สมบูรณ์ทำให้การอภิปรายไม่สามารถมีข้อมูลที่ชัดเจนมารองรับ จึงขอให้ประธานสั่งพักการประชุมหรือสั่งเลื่อนการประชุมออกไปก่อน เพื่อให้รัฐบาลเตรียมเอกสารที่สมบูรณ์ให้สมาชิกรัฐสภาได้ศึกษาล่วงหน้า เพื่อความรอบคอบในการพิจารณา อย่างไรก็ตามเมื่อประธานวินิจฉัยแล้วเห็นว่า การอภิปรายในวันนี้ รัฐบาลได้ข้อมูลจากสมาชิกรัฐสภาพอสมควรแล้ว จึงได้สั่งปิดประชุมไปในเวลาประมาณ ๑๙.๐๘ น.